

VÆRDIKÆDEN I SVINEPRODUKTIONEN

NOTAT NR. 1318

Analysen af værdikæden viser at integrerede producenter og slagtesvineproducenter har en højere indtjening og mere stabil indtjening end sohold. Sohold bør inkludere slagtesvin og slagtesvineproducenter bør satse på øget produktion af slagtesvin.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: **NIELS VEJBY KRISTENSEN**

UDGIVET: 09. JULI 2013

Dyregruppe: Sohold, Smågrise, Slagtesvin, samt Integreret produktion

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

Værdikædens betydning for det økonomiske resultat er analyseret i dette notat. Værdikæden omfatter sohold med salg af 7 kg grise, 30 kg grise eller slagtesvin samt egenproduktion af foder. Jo større andel af værdikæden bedriften besidder, jo mere er bedriften uafhængig af indkøbspriser og dermed mere afhængig af de interne produktionsomkostninger. Afsætningen af smågrise til egen slagtesvineproduktion sikrer stabil afsætning og mindre prisfølsomhed, da det er den interne produktionspris på smågrisene og noteringen på slagtesvin, som er risikofaktorer.

Smågriseproducenterne rammes på smågriseprisen både når noteringen falder og når foderprisen stiger.

Smågriseproducenterne må dermed tage en større risiko og udsving i indtjeningen end slagtesvineproducenterne og de integrerede producenter.

Sammenligning mellem producenter af 30 kg grise og integrerede producenter viser, at integrerede producenter både havde en mere stabil indtjening og en højere indtjening. Det korrigerede driftsresultat var 559 kr. højere pr. DE ved integreret produktion. Sammenligning af rene slagtesvineproducenter og integrerede producenter viste et mere stabilt og et højere korrigeret driftsresultat ved slagtesvineproduktion. Slagtesvineproducenterne havde et korrigeret driftsresultat der var 280 kr. højere pr. DE end de integrerede producenter og derved er der ikke nogen fordel ved at udvide værdikæden i slagtesvineproduktionen. Stordriftsfordelen er til stede i både smågrise- og slagtesvineproduktionen og den kan med fordel udnyttes først inden udvidelse af værdikæden.

Selvforsyningen af korn og foder havde en stabiliserende effekt på indtjeningen blandt de integrerede producenter og producenter af 30 kg grise. Slagtesvineproducenterne får derimod ikke mere stabile resultater af at øge deres egenproduktion af foder. For dem er det en fordel, at smågrisepriserne følger foderpriserne op og ned. Når foderpriserne stiger, falder smågrisepriserne, hvilket giver høj indtjening for producenter med høj selvforsyningsgrad og omvendt når foderpriserne falder. Derved øges udsvingene slagtesvineproducenternes i indtjeningen. Indtjeningsniveauet stiger dog ved højere selvforsyning. Analyser af driftsresultatet hos producenter med hhv. lille og stor selvforsyning viser, at slagtesvineproducenterne med høj selvforsyning havde en højere indtjening end producenterne med lav selvforsyning. Her korrigeres der for stordriftsfordele og forskelle i soliditet, da store producenter med mange DE er karakteriseret ved en lille selvforsyning af foder og lav soliditet. Det samme resultat fremkommer hos de integrerede producenter, men blandt producenter af 30 kg grise er der ikke en statistisk sikker forskel.

Producenter af 30 kg grise har de største udsving i indtjeningen og har derfor behov for det største kapitalberedskab. Kapitalberedskabet er beregnet på baggrund af udsving i likviditetsbehovet/-overskuddet, hvor producenter af 30 kg grise bør have et kapitalberedskab på 4.636 kr. pr. DE for at dække 75 % af udsvingene. De integrerede producenter og slagtesvineproducenterne har færre udsving i indtjeningen og bør have et kapitalberedskab på hhv. 2.759 kr. pr. DE og 2.556 kr. pr. DE.

TILSKUD

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af udgivelsen. Aktivitetsnr. 76. Journal nr. 32101-D-13-00584

Baggrund

Værdikæden er defineret som søer med salg af 7 kg grise, søer med salg af 30 kg grise og bedrifter med slagtesvineproduktion. Endvidere er harmonien mellem svineproduktion og planteavl inddraget som en del af værdikæden for alle driftsgrenene.

For den enkelte bedrift kan værdikæden udvikles i forskellige retninger. En producent af 30 kg grise kan f.eks. opnå en større del af værdikæden gennem en udvidelse af den nuværende produktion, hvor landmanden selv opfoder sine smågrise, og derigennem opnår en integreret produktion. Andre alternativer er, at en slagtesvineproducent kan gå den anden vej ved at udvide sin slagtesvineproduktion med sohold og derigennem producere sine egne smågrise, eller at en producent af grise til 7 kg vælger at udvide med smågriseproduktion og sælge smågrisene ved 30 kg. Som alternativ til at øge værdikæden kan stordriftsfordelen øges ved at udvide den eksisterende produktion.

Planteproduktionen er en anden vigtig del af værdikæden. Produktionen af foder til dyrene er i høj grad med til at påvirke landmandens indtjening, da foderomkostningen er den største omkostning ved svineproduktion. Produktionsomkostningen på korn er meget forskellig mellem bedrifterne, dermed er der også en stor forskel på, hvad selvforsyningsgraden betyder for bedriftens samlede økonomi. Det er dog ikke nødvendigt at anvende egenproducerede produkter, idet planteproduktion også kan ses som risikoafdækning, såfremt handelsstrategien er at lave byttehandler på de indkøbte råvarer.

Resultaterne fra dette notat kan bruges på det strategiske niveau til udvikling af bedriften. Her fokuserer analysen på værdien ved at udvide produktionen, hvor der inddrages en større del af værdikæden og kravet til kapitalberedskabet ved specialiseret produktion. Det strategiske valg omkring værdikæden skal gøres på baggrund af den forventede indtjening over en længere tidshorizont. Landmanden skal med andre ord vælge den strategi, som giver den højeste indtjening gennem både kriseår og år med højkonjunktur. Derfor foregår denne analyse over så lang en tidsperiode som muligt. Dette understreger, at det ikke kun er vigtigt at se på hvordan indtjeningen er i det seneste år, da priserne generelt set ændrer sig over tid. Valget imellem specialisering eller integrering afhænger af, hvor risikovillig landmanden er og landmandens evner. Når landmanden står overfor beslutningen om at udvide sin bedrift, er det vigtigt for ham at vurdere det forventede afkast set i forhold til risikoen. Nogle landmænd vil gå efter det højeste afkast selvom det øger risikoen, og andre vil være tilfredse med et mindre afkast, hvis risikoen bliver mindre. Derved inkluderer landmanden sin risikoprofil i grundlaget for sin investeringsbeslutning. Hvor stort et kapitalberedskab der er nødvendigt for at dække år med tab, skal også inkluderes i investeringsbeslutningen. En udvidelse af en specialiseret produktion bør medføre et udvidet kapitalberedskab. Analyseperioden er valgt så lang som muligt, men de seneste år har været en periode med overvejende lav indtjening, hvilket påvirker analysen. De specialiserede producenter af 30 kg grise har især været ramt i denne periode. Analysen kan evt. genoptages om 1-2 år med en længere analyseperiode, for at vurdere effekten af den valgte analyseperiode.

Formål

Formålet med analysen er at afklare værdikædens betydning for bedriftens indtjening samt værdikædens betydning for at mindske udsving i indtjeningen over tid.

Hovedspørgsmål:

- I) Er der en højere indtjening ved at have kontrol over en større del af værdikæden?

Underspørgsmål:

- i) Hvilken ekstra del af værdikæden giver den største værdi for de forskellige produktionsformer?
- ii) Er indtjeningen ved specialiseret produktion høj nok til at dække risikoen?
- iii) Hvilken relativ størrelse bør kapitalberedskabet have ved de forskellige produktionsformer?

Afgrænsning

Værdikæden spænder over flere dimensioner end dem, som er nævnt i ovenstående afsnit. En anden dimension kunne være outsourcing af opgaver som f.eks. indkøb af polte, indkøb af foder eller maskinstation. Vedrørende produktion af egne polte henvises til notat 1135 af Brian Oster Hansen [3]. Vedrørende hjemmeblanding af foder henvises der til notat 1210 af Morten Sindberg [2].

En anden form for strategisk udvidelse er en skalering af den nuværende form for produktion for at opnå stordriftsfordele. Økonomi ved stordrift er behandlet i notat 1302 af Brian Oster Hansen [1]. Derfor behandles det ikke i dette notat, da det ikke indebærer en ændring af værdikæden.

Materiale og metode

Data til analysen er udtrukket fra økonomidatabasen. Her er regnskaber udvalgt for producenter i perioden 2006-2011, og derefter er driftsresultatet omregnet til driftsresultatet pr. DE for at lave beregningerne på enhedsniveau. DE er valgt, da integrerede producenter både har søer og slagtesvin, og der er ikke mulighed for at lave beregningerne på disse enhedsniveauer. I nedenstående tabel er der vist, hvor mange bedrifter og regnskaber, som indgår i analysen. Landmændene har mindst indrapporteret deres regnskab to gange til økonomidatabasen, og derfor er antallet af regnskaber meget større end antallet af bedrifter.

Tabel 1. Datagrundlag for analysen fra perioden 2006-2011. Antallet af regnskaber (observationer) for de forskellige produktionsformer, samt hvor mange bedrifter de er fordelt over.

	Sohold 7 kg	Sohold 30 kg	Slagtesvin	Integreret
Antal bedrifter	70	554	753	381
Antal regnskaber	258	2.148	2.818	1.337

Krav til data

- Heltidsproducenter med hovedproduktion af smågrise, slagtesvin eller integreret produktion jf. Videncentret for Landbrugs definitioner af driftsformer¹.
- Producenterne er enkeltmandsejet konventionelle virksomheder.
- Antal årssøer er større end 100 for integrerede producenter og større end 200 for producenter med sohold.
- Antal produceret slagtesvin er over 2.000 ved slagtesvineproducenterne.

¹ Bedrifter er defineret som svinebedrifter, når 2/3 af standarddækningsbidraget er fra svineproduktionen. Opdelingen mellem 7 kg producenter, 30 kg producenter og slagtesvineproducenter afgøres ud fra størrelsen af standarddækningsbidraget fra salg af 7 kg grise, 30 kg grise og slagtesvin. En slagtesvineproducent som laver sine smågrise er defineret som en integreret producent. De integrerede er ca. 90 % integreret, da 10 % af smågrisene sælges.

- Det er krævet, at producenterne har indleveret regnskab mindst to gange i løbet af perioden, og dermed bliver datasættet et ubalanceret datasæt, der tager højde for gengangere. Bedrifterne tilhører samme gruppe i alle årene.
- Driftsresultatet pr. DE skal ligge indenfor et variabelt bånd der fjerner outliers, hvilket svarer til at ca. 1 % af observationerne er ekskluderet fra datasættet. Båndet var i 2011 mellem kr. -15.000 og 10.000 i driftsresultat pr. DE og er justeret nedad i krise år, for at sikre at kun 1 % bliver fjernet.

Kvalitetskriterier til data

Regnskaberne, der er udvalgt fra økonomidatabasen, er enten sohold med hovedindtægtskilde fra salg af 30 kg grise, sohold med hovedindtægtskilde fra salg af 7 kg grise, slagtesvineproduktion med hovedindtægtskilde fra salg af slagtesvin eller integreret svineproduktion med salg af slagtesvin. Udover svineproduktion har bedrifterne i et større omfang også indtægter fra planteproduktion. Bedrifterne har i et mindre omfang indtægter fra andre husdyr end svin og fra andre aktiviteter, eksempelvis maskinstationsarbejde. Indtægterne fra andre husdyr udgjorde højst 5 % af det samlede bruttoudbytte. Ligeledes måtte indtægter fra maskinstation og andre landbrugsindtægter højst udgøre 5 % af det samlede bruttoudbytte.

Produktionen på store bedrifter foregår ofte på flere gårde, da flere gårde er blevet opkøbt igennem tiden, og fordi miljøkrav vanskeliggør at produktionen kan samles. Ved hjælp af CHR-registret er antallet af gårde med produktion opgjort for hver bedrift, hvilket betyder, at det bliver muligt at korrigere for det tab, der er ved produktion på flere gårde. Med hensyn til antal lokaliteter pr. bedrift er der stillet krav om, at der skal være dyr på lokaliteten, således at lokaliteten mindst har 5 DE.

Som mål for jordbonitet anvendes en ratio af lerjord i forhold til alt jord (inkl. særlige jordtyper).

Bonitetsratio = $\text{lerjord} / (\text{lerjord} + \text{sandjord} + \text{særlige jordtyper})$.

Her er:

Jordbonitet 1-4 = sandjord

Jordbonitet 5-9 = lerjord

Således vil en landmand med 150 ha lerjord og 50 ha sandjord have en bonitetsratio på 0,75.

Ejeraflønning på 300.000 er fratrukket driftsresultatet, hvilket medfører at hele arbejdsindsatsen er aflønnet. Enkeltmandsbedrifter får derved også en lønudgift.

Driftsresultatet inkluderer alle finansieringsomkostninger inklusiv tab på finansielle kontrakter. Dermed kan der være forskel i forskellige driftsformer alene pga. deres gældsstruktur. For at få et udtryk, der viser rentabiliteten ved de forskellige driftsformer, anvendes et korrigeret driftsresultat hvor finansieringsomkostningerne er beregnet som 4 % af den bundne kapital.

Metode

Statistisk model:

Den statistiske model bygger på en undersøgelse af Y-variablen, korrigeret driftsresultat pr. DE, hvor der foretages en regression med op til seks X-variable.

$$Y = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \varepsilon$$

X-variable (anvendes sammen hvor det er relevant i de forskellige analyser):

X_1 = Sohold 7 kg, sohold 30 kg, integreret eller slagtesvin.

X_2 = Regnskabsår (2006, 2007, 2008, 2009, 2010 eller 2011)

X_3 = Ha pr. DE

X_4 = Bonitetsratio

X_5 = Antal lokaliteter

X_6 = Størrelse målt på antal DE

Hvor X_1 er effekten af en produktionsform, X_2 , X_3 , X_4 , X_5 og X_6 er strukturelle variable der korrigerer for forskellene på tværs af produktionsformerne.

Regressionsanalyse:

Analysen foretages vha. regressionsanalyse, hvor data er struktureret som et ukomplet paneldata. Dvs. at bedriften er repræsenteret med mindst 2 årsrapporter i perioden over de 6 år. Producenterne er samlet indenfor hvert år og der tages højde for både variationen på tværs af landmændene indenfor det pågældende år og variationen over årene. Variationen over årene opstår dels pga. at priserne ændrer sig, og dels pga. at nogle landmænd leverer mere ustabile resultater over perioden end andre landmænd. Metoden der er valgt, tager højde for, at nogle landmænd leverer mere stabile resultater end andre over analyseperioden, hvor bedrifterne indgår flere år i træk. På den måde bliver der taget højde for gengangere og deres forskellighed. ²

Signifikansniveauet er angivet med stjerner: *** betyder ingen usikkerhed, (P-værdi <0,001), ** betyder også ingen usikkerhed (P-værdi <0,01), * betyder acceptabel usikkerhed (P-værdi <0,05) og punktum betyder uacceptabel usikkerhed (P-værdi <0,1). Derover er der ikke angivet noget signifikansniveau. Ved tests er der anvendt 5 % signifikansniveau som standard. Det kan ikke udelukkes, at et eller to enkelte signifikante resultater i virkeligheden er tilfældige.

² Regressionsanalysen er på paneldata, hvor der bruges en random effects model. Her beregnes størrelsen af estimerne vha. feasible GLS. Der er kontrolleret for normalitet ved anvendelse af residualplot.

Spredning:

I den deskriptive analyse illustreres spredningen fra bund til top, hvor de 2,5 % dårligste og bedste er skåret fra i illustrationen. Koncentrationen omkring midten er illustreret ved afstanden fra top til bund for halvdelen, som ligger omkring midten.

Skævheden i fordelingen af driftsresultaterne fremkommer, når median og middelværdi sammenlignes, hvilket er muligt ud fra tabellerne i notatet. Af den grund er der en grafisk illustration af spredningen omkring nul, for at vise skævheden i fordelingen.

Resultater og diskussion

Præsentation af datagrundlag

Bedrifternes strukturelle sammensætning af produktionsapparat og økonomi er vist i tabellerne 2-5.

Table 2. Sohold med salg ved 30 kg

Sohold, 30 kg.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	466	476	526	525	545	572	516
DE	209	218	246	239	242	258	234
Ha	148	155	167	162	169	183	163
Ha pr. DE	0,76	0,77	0,72	0,73	0,76	0,76	0,75
Bonitetsratio	0,45	0,46	0,47	0,45	0,46	0,46	0,46
Antal bedrifter	375	399	364	320	371	319	2.148
Andel med et site	63%	55%	50%	52%	52%	48%	53%
Overskudsgrad	20,58	-4,73	1,14	4,18	11,89	12,06	7,38
Soliditetsgrad (2009-11)				0,22	0,18	0,16	0,19
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver) ¹	133.093	154.418	160.318	171.058	167.556	160.511	157.348
Bunden kapital (Mark) ²				94.207	97.882	91.596	94.562
Bunden kapital (Svin) ³				59.932	58.358	58.465	58.918
Foderomkostninger	-9.899	-12.203	-14.529	-13.488	-14.790	-17.996	-13.693

1. Landbrugsaktiver indeholder foruden nedenstående også: Beboelse, mælkekvote, leveringsrettigheder og andre immaterielle aktiver, besætning af andre dyr end svin, tilgodehavender samt andelskapital.
2. Bunden kapital mark er opgjort som: Jord+Inventar markbrug+Betalingsrettigheder+Jordbeholdninger.
3. Bunden kapital svin er opgjort som: Driftsbygninger+fast ejendom i øvrigt + inventar husdyrbrug+inventar andet+svinebesætning+beholdning af egen avl, indkøbt foder og andre beholdninger.

Tabel 3. Integreerede producenter

Integreret	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	256	260	276	284	288	300	276
Antal slagtesvin prod.	5.724	5.851	6.814	6.896	7.200	7.936	6.673
DE	256	264	314	307	319	343	297
Ha	172	178	197	200	200	217	192
Ha pr. DE	0,71	0,72	0,67	0,71	0,67	0,67	0,69
Bonitetsratio	0,52	0,51	0,52	0,51	0,54	0,54	0,52
Antal bedrifter	236	276	236	203	207	179	1.337
Andel med et site	59%	46%	44%	46%	46%	40%	47%
Overskudsgrad	18,45	5,04	5,33	3,76	14,02	13,96	9,85
Soliditetsgrad (2009-11)				0,32	0,28	0,25	0,28
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	111.415	129.755	133.518	151.072	135.910	128.709	131.231
Bunden kapital (Mark)				88.459	87.044	80.604	85.369
Bunden kapital (Svin)				47.434	39.106	38.560	41.700
Foderomkostninger	-8.975	-11.392	-12.639	-12.705	-13.947	-16.836	-12.509

Tabellerne viser, at sohold med salg ved 30 kg havde flere årssøer end de integrerede producenter. De integrerede producenter havde 297 DE i gennemsnit, hvorimod sohold med salg ved 30 kg havde 234 DE. Bonitetsratioen viser, at de integrerede producenter havde en lidt større andel af lerjord, og ud fra andelen af bedrifter med et site kan det ses, at der som forventet, var flere smågriseproducenter med et site end hos de integrerede producenter.

Den bundne kapital pr. DE viser, hvor meget kapital der var bundet i de samlede landbrugsaktiver over hele perioden. For 2009-2011 er den bundne kapital opgjort for mark og svin. Dermed er det muligt at se hvor meget kapital en smågriseproducent f.eks. har bundet pr. DE. Den bundne kapital i svineproduktionen var størst hos smågriseproducenterne, da deres staldanlæg er mere kapitalintensiv end et staldanlæg til slagtesvin målt pr. DE.

Slagtesvineproducenterne har i gennemsnit haft 210 DE, hvilket er ca. 90 DE færre end de integrerede producenter og 24 DE færre end sohold med salg ved 30 kg. Derudover viser Tabel 4 at slagtesvineproducenterne havde bundet næsten den samme mængde kapital pr. DE som de integrerede producenter.

Tabel 4. Slagtesvineproducenterne

Slagtesvin	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin prod.	6.289	6.193	6.718	7.273	7.281	7.892	6.884
DE	183	180	210	227	227	245	210
Ha	131	132	140	149	149	155	142
Ha pr. DE	0,75	0,77	0,69	0,70	0,69	0,67	0,72
Bonitetsratio	0,49	0,46	0,49	0,48	0,53	0,51	0,49
Antal bedrifter	490	547	478	453	466	384	2.818
Andel med et site	71%	72%	71%	71%	71%	70%	71%
Overskudsgrad	14,33	8,49	1,63	-1,12	13,05	12,36	8,08
Soliditetsgrad (2009-11)				0,34	0,30	0,28	0,31
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	110.798	132.116	136.216	149.816	141.215	133.606	133.658
Bunden kapital (Mark)				95.571	95.480	88.876	93.309
Bunden kapital (Svin)				40.985	33.891	33.505	36.127
Foderomkostninger	-8403,9	-10899	-12017	-11.505	-12.303	-14.931	-11.534

Tabel 5. Sohold med salg ved 7 kg

Sohold, 7 kg	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	639	673	698	753	757	799	723
DE	166	177	183	195	206	219	192
Ha	102	110	110	121	136	146	122
Ha pr. DE	0,64	0,65	0,65	0,65	0,72	0,72	0,67
Bonitetsratio	0,32	0,35	0,37	0,38	0,38	0,40	0,37
Antal bedrifter	38	41	43	45	48	43	258
Andel med et site	71%	59%	58%	62%	58%	53%	60%
Overskudsgrad	20,50	-8,41	-0,72	2,55	13,19	13,76	6,76
Soliditetsgrad (2009-11)				0,17	0,15	0,14	0,15
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	130.835	145.397	165.417	184.879	183.705	178.564	166.130
Bunden kapital (Mark)				95.746	104.580	99.222	99.849
Bunden kapital (Svin)				74.451	69.275	68.915	70.880
Foderomkostninger	-8.837	-9.913	-13.528	-12.337	-12.678	-15.001	-12.142

Sohold med salg af smågrise ved 7 kg er den mest specialiserede form for produktion. I Tabel 5 ses det, at producenter med salg af 7 kg grise generelt havde mere kapital bunden pr. DE end producenterne med produktion til 30 kg (se Tabel 2). Faktisk er 7 kg producenterne de producenter, som havde den største bundne kapital pr. DE i denne analyse, hvilket skyldes, at staldanlægget til én DE søer er dyrere end et staldanlæg til én DE med smågrise. 7 kg producenterne havde færre Ha. pr. DE, en lavere bonitetsratio, og en større andel med ét site, end producenterne med produktion til 30 kg.

Integrerede producenter vs. sohold, 30 kg

I analysen sammenlignes de integrerede producenter og producenter med sohold.

Panel data

Analysen bygger på regnskaber fra perioden 2006-2011, hvor det er velkendt, at der var stor spredning i driftsresultatet på tværs af de forskellige landmænd. Det illustreres typisk ved at vise resultatet for den bedste tredjedel og sammenholde det med gennemsnittet af alle eller den dårligste tredjedel. Spredningen illustreres her ved standardafvigelsen og cut-off for de 2,5 % dårligste og bedste.

Udover den spredning der var indenfor det samme år, har der også været variation over årene. Da regnskaberne er grupperet indenfor de forskellige år, er den variation der foregår over tid isoleret som en tidsvariation. På den måde tages der højde for en variation i to dimensioner, som er tidsdimensionen og spredningen på tværs af landmænd. Dette er vist i Tabel 6. Her er det gennemsnitlige driftsresultat pr. DE for hhv. sohold og integrerede producenter opgjort i de forskellige år. Spredningen i driftsresultatet er målt vha. standardafvigelsen, og øvre og nedre cut-off viser hhv. øvre og nedre grænse. Afstanden fra top til bund var større hos soholderne i alle årene end hos de integrerede. Derudover er medianen opgjort, hvilket kan bruges som målestok for symmetrien i driftsresultaterne. Medianen var typisk lidt højere end gennemsnittet, hvilket betyder, at der var flere landmænd med ekstraordinære tab end der var landmænd med ekstraordinær høj indtjening. Dette betyder, at fordelingen af driftsresultaterne ikke har været helt normalfordelt.

Skævheden i fordelingen af driftsresultaterne er illustreret i Figur 1. Her er nulpunktet medianen. Derved illustreres den negative skævhed. Den hvide boks illustrerer hvor tæt de 50 % midterste ligger, hvilket viser at der er en stor koncentration af landmænd omkring medianen.

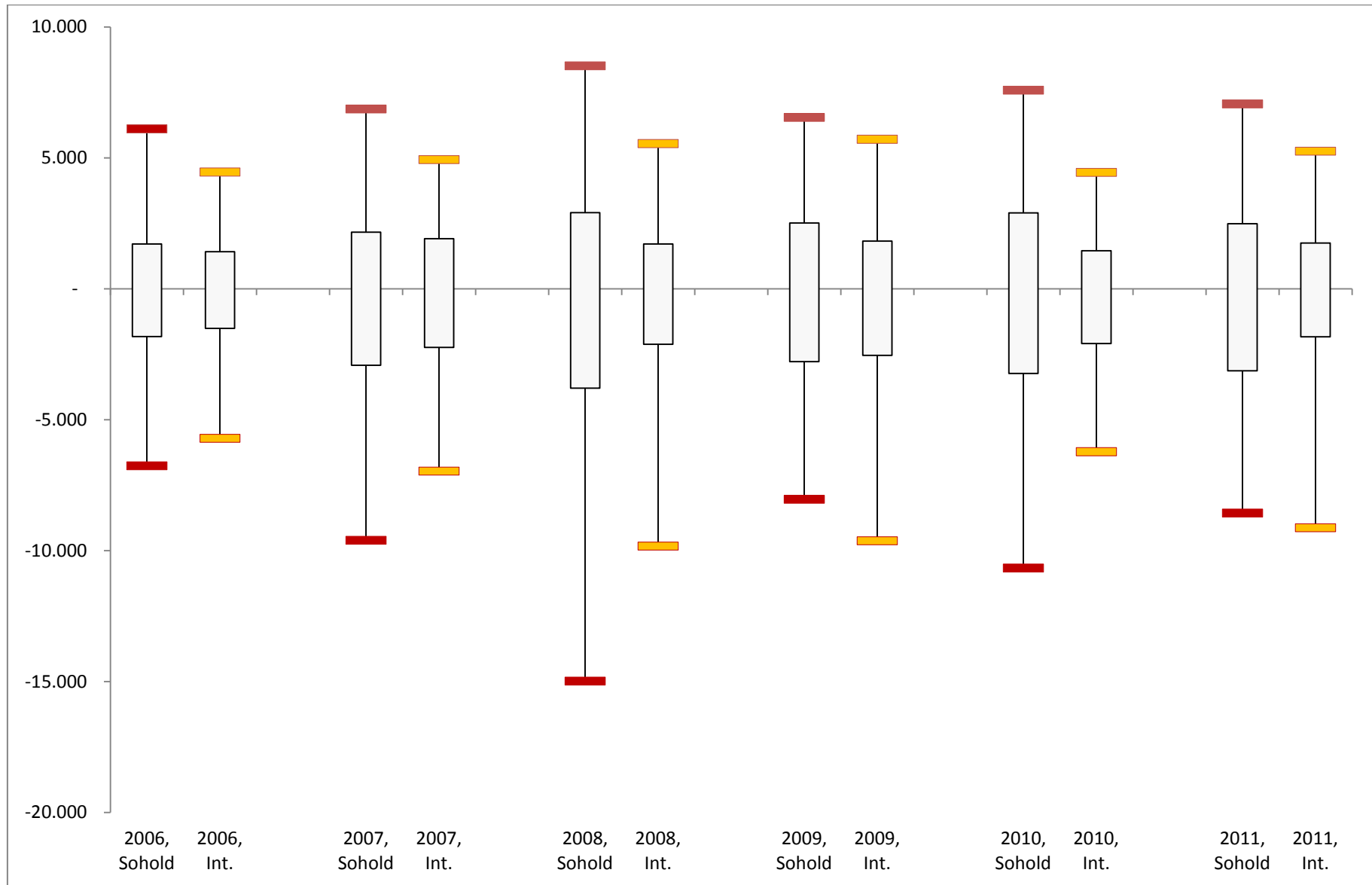
I Tabel 6 viser det gennemsnitlige driftsresultat, hvor hårdt svineproducenterne blev ramt af stigende foderpriser og lav notering i 2007. Her er det tydeligt, at producenter med sohold blev ramt hårdest. Det skyldes, at den beregnede notering falder, når foderprisen stiger. Den beregnede notering blev også påvirket af noteringen på slagtesvin, men noteringen på slagtesvin steg ikke nok til at kompensere for det dyrere foder i 2007. I det tilfælde var det producenterne med sohold, som tog de største tab. Senere i analyseperioden blev foderpriserne og smågrisenoteringen forbedret, men til gengæld kommer der store tab på finansielle kontrakter, og det er i høj grad med til at ødelægge driftsresultatet i 2008-2009.

Tabel 6. Tabellen viser udviklingen i det gennemsnitlige driftsresultat pr. DE, spredningen på tværs af landmændene indenfor de forskellige år og median over perioden 2006-2011. Det gennemsnitlige driftsresultat over hele perioden og udsvingene i det gennemsnitlige driftsresultat over perioden er målt ved standardafvigelsen til højre i tabellen.

Sohold, 30 kg	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Genn.snit	Std.afv.
Gennemsnit	1.573	-5.933	-7.330	-4.690	-1.899	-1.100	-3.230	3.045
Std.afvigelse	3.059	4.063	5.287	4.205	4.655	3.945		
Median	1.739	-5.353	-6.643	-4.406	-1.372	-722		
Øvre 2,5% cut-off	7.846	1.508	1.862	2.134	6.204	6.336		
Nedre 2,5% cut-off	-5.031	-14.961	-21.636	-12.452	-12.043	-9.294		
Integreret	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Genn.snit	Std.afv.
Gennemsnit	646	-2.865	-4.383	-3.570	-427	75	-1.754	1.928
Std.afvigelse	2.362	3.127	3.477	3.483	2.677	3.167		
Median	775	-2.652	-3.956	-3.086	-17	384		
Øvre 2,5% cut-off	5.233	2.279	1.586	2.622	4.429	5.639		
Nedre 2,5% cut-off	-4.935	-9.614	-13.783	-12.709	-6.241	-8.746		

Variationen over tid er indlysende, da 2006 var et bedre år for svineproducenterne end kriseårene i 2007-2009. Den variation tager de statistiske analyser højde for. Tabel 6 viser, at de integrerede producenters resultater svingede mindre over perioden, da de ikke kom så højt op som soholderne i 2006, men heller ikke så langt ned i de andre år. Variationen i driftsresultatet er målt ved standardafvigelsen, hvor producenterne med sohold har en standardafvigelse på 3.045 kr. og de integrerede har en standardafvigelse som er betydelig mindre på 1.928 kr.

Derudover var der variation i standardafvigelsen over årene. I Tabel 6 ses det, at standardafvigelsen gik fra 3.059 kr. for sohold i 2006 og til 4.063 kr. i 2007. Det er også tydeligt i Figur 1, at den hvide boks bliver større fra 2006 og til 2007 for soholderne. Endnu værre gik det for soholderne fra 2007 til 2008, men ikke for de integrerede producenter. Det betyder, at afstanden mellem de bedste og de dårligste blev større hos soholderne end hos de integrerede, da krisen ramte. Denne variation inkluderes i beregningerne, som dermed bliver mere præcise og gør det muligt at teste hvilken produktionsform, der klarede sig bedst igennem den turbulente periode 2006-2011. De integrerede producenter havde hvert år en mindre spredning end soholderne, og i resten af perioden havde de også et højere gennemsnitlig driftsresultat end soholderne.

Figur 1: Viser spredningen i driftsresultatet for forskellige driftsgrene i perioden 2006-2011. Medianen er sat til nul for at illustrere skævheden.

Korrigeret driftsresultat

For at vurdere bedrifternes rentabilitetsevne er den bundne kapital pr. DE forrentet med 4 %. Den bundne kapital er defineret som landbrugsaktiverne, samt tilgodehavender og andelskapital, såsom f.eks. andelskapital fra slagterier.

Denne beregnede finansieringsomkostning kan sammenlignes med den faktiske finansieringsomkostning. Her viser resultaterne, at forrentningen af den bundne kapital generelt har været dyrere end de faktiske finansieringsomkostninger, hvilket bl.a. skyldes en stor andel F1 lån og fordi egenkapitalen også bliver forrentet.

De beregnede finansieringsomkostninger er mere stabile end de faktiske finansieringsomkostninger. Dette skyldes forskellen i soliditet mellem bedrifterne. Tabel 2 viser, at soholderne kun har haft en soliditet på 19 % i perioden 2009-2011, mod 29 % hos de integrerede. Det har givet store udsving i finansieringsomkostningerne for smågriseproducenterne.

Det korrigerede driftsresultat medfører derfor, at de integrerede bedrifters fordel indsnævres fra 1.476 kr. pr. DE til 996 kr. pr. DE. Rentabiliteten har dermed været bedre for de integrerede bedrifter i perioden 2006-2011 end for de specialiserede smågriseproducenter.

Tabel 7. Det gennemsnitlige korrigerede driftsresultat pr. DE og standardafvigelse indenfor de forskellige år over perioden 2006-2011. Det gennemsnitlige resultat over perioden og standardafvigelsen i det gennemsnitlige resultat over perioden er opgjort til højre.

Sohold, 30 kg	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Genn.snit	Std.afv.
Gennemsnit	-450	-7.777	-6.790	-6.534	-3.844	-3.214	-4.768	2.522
Std.afvigelse	3.086	3.783	4.056	3.727	3.401	3.269		
Integreret	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Genn.snit	Std.afv.
Gennemsnit	-1.461	-4.869	-5.063	-6.088	-2.925	-2.227	-3.772	1.667
Std.afvigelse	2.511	2.877	2.562	3.506	2.501	2.494		

Regressionsanalyse

For at gøre analysen endnu stærkere tages f.eks. højde for antallet af sites, således at effekten af at have produktionen spredt ud over flere gårde, bliver isoleret. Derudover korrigeres der for stordriftsfordele. De integrerede producenter har haft flere DE og derfor har de haft en stordriftsfordel. Den effekt isoleres ved de statistiske beregninger på det korrigerede driftsresultatet pr. DE. Af samme grund korrigeres for boniteten i jorden, da den kan påvirke resultatet. Til sidst bliver der korrigeret for harmonikravet i form af antal Ha pr. DE. Når der korrigeres for antal sites, bonitetsratioen, DE, Ha pr. DE samt årene, bliver resultatet af regressionsanalysen følgende.

Tabel 8. Resultater af regressionsanalysen hvor forskellen mellem sohold og integreret testes.

Resultater	Sohold	Integreret	Forskel	Korrigeret forskel	
Korrigeret driftsresultater pr. DE	-4.768	-3.772	996	559	**

Resultaterne viser, at de integrerede producenter havde et bedre korrigeret driftsresultat end soholderne. Efter korrektion for antal sites, bonitetsratio, Ha pr. DE, DE og år, har de integrerede producenter haft et korrigeret driftsresultat, der i gennemsnit var 559 kr. højere pr. DE. Denne forskel er statistisk sikker, og selvom det er betragtelig mindre end den gennemsnitlige forskel, så svarer det til et korrigeret driftsresultat som er 166.000 kr. højere hvert år, da de integrerede producenter i gennemsnit havde 297 DE.

Resultatet af antal sites, bonitetsratio, Ha pr. DE og DE er opgjort i Tabel 9, hvor den negative effekt af antal sites har været kr. -328 pr. DE. Her fremgår det tydeligt, at når det korrigerede driftsresultat pr. DE både korrigeres for effekterne fra Tabel 9, og om landmanden havde sohold eller havde integreret produktion, så flyttes noget af forspringet fra de integrerede producenter over i variablene i Tabel 9.

Tabel 9. Den isoleret effekt af forskellige forklarende variable.

Parameter	Resultat pr. DE	
Et ekstra site	-328	***
Bonitetsratio	-203	
0,01 ekstra Ha pr. DE	-36,06	***
En ekstra DE	5,75	***

De integrerede producenter havde i gennemsnit 0,69 ha pr. DE, hvor producenterne med sohold havde 0,75 ha. pr. DE. Forskellen på -0,06 giver en korrektion på 216 kr. pr. DE af resultatet for soholderne. Antallet af DE var væsentlig større hos de integrerede producenter, da de i gennemsnit havde 297 DE imod 234 hos soholderne. Denne forskel på 63 DE gange 5,75 giver 362 kr., hvilket korrigeres væk fra de integrerede producenters resultat. 47 % af de integrerede producenter havde hele deres bedrift på et site, hvorimod at 53 % af producenterne med sohold havde deres bedrift på et site. Derfor vil der være flere af de integrerede producenter, som får noget af deres negative resultat korrigeret over i variabelen antal sites. Samlet set bliver forspringet mellem de integrerede producenter og soholderne indsnævret til 559 kr. pga. ovenstående korrektioner.

Dette resultat kan bruges i den strategiske udvikling af bedriften, hvis en landmand gerne vil vokse. Generelt har en producent med sohold to muligheder for at udvide sin besætning. Han kan enten udvide sin besætning med endnu flere årssøer eller han kan udvide sin besætning med slagtesvin. Smågriseproduktion medfører større risiko for udsving i indtjeningen, som skal opvejes mod muligheden for gevinst, når strategien fastlægges.

Slagtesvineproducenter vs. integrerede producenter

Slagtesvineproduktion er også en specialiseret produktionsform, og slagtesvineproducenterne kan udvide deres produktion med sohold for at inkludere en større del af værdikæden. Derfor testes forskellen mellem slagtesvineproducenterne og de integrerede producenter. Analysen foregår på samme måde som den ovenstående analyse af sohold og integrerede producenter.

Slagtesvineproducenternes resultater er opgjort i Tabel 10. Slagtesvineproducenternes gennemsnitlige resultat var lavere i alle årene med undtagelse af 2007. Spredningen blandt slagtesvineproducenterne var størst i årene 2007-2011, hvor den overgik spredningen hos de integrerede producenter. Det gennemsnitlige resultat var 582 kr. pr. DE mindre hos slagtesvineproducenterne. Derfor bliver den foreløbige konklusion fra gennemsnitstal, at slagtesvineproducenterne har haft en dårligere økonomi.

Den bundne kapital pr. DE var stort set ens for slagtesvineproducenterne og de integrerede producenter, men den bundne kapital på marken og den bundne kapital på svineproduktionen var hhv. mindre og større hos de integrerede producenter end hos slagtesvineproducenterne. Derudover havde slagtesvineproducenterne en lidt større soliditetsgrad.

Tabel 10. Udviklingen i det gennemsnitlige korrigerede driftsresultat pr. DE, spredningen på tværs af landmændene indenfor de forskellige år over perioden 2006-2011. Det gennemsnitlige resultat over perioden og standardafvigelsen i det gennemsnitlige resultat over perioden er opgjort til højre.

Slagtesvin	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Genn.snit	Std.afv.
Gennemsnit	-2.638	-4.241	-5.747	-6.824	-3.547	-3.126	-4.354	1.481
Std.afvigelse	2.387	2.925	3.214	3.726	3.017	3.186		
Integreret	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Genn.snit	Std.afv.
Gennemsnit	-1.461	-4.869	-5.063	-6.088	-2.925	-2.227	-3.772	1.667
Std.afvigelse	2.511	2.877	2.562	3.506	2.501	2.494		

Når forskellen mellem slagtesvineproducenterne og de integreret producenter testes, korrigeres der for forskellige effekter efter samme princip som i analysen mellem sohold og integrerede producenter. Hos slagtesvineproducenterne var der en større andel, som kun producerede på ét site. De havde en højere harmoni på bedriften i form af flere ha. pr. DE, og de havde færre DE på bedriften.

Tabel 11. Resultatet af regressionsanalysen, hvor forskellen mellem slagtesvineproducenterne og de integrerede producenter testes.

Resultater	Slagtesvin	Integreret	Forskel	Korrigeret forskel	
Korrigeret driftsresultater pr. DE	-4.354	-3.772	582	-280	.

Den korrigerede forskel bliver negativ efter korrektion af strukturelle forskelle, se Tabel 11, hvilket betyder, at de integrerede producenter havde et dårligere korrigeret driftsresultat.

Slagtesvineproducenterne tjente 280 kr. mere pr. DE og det viser, at slagtesvineproducenterne havde et bedre resultat, når der korrigeres for år, antal sites, bonitetsratio, stordriftsfordele og ha. pr. DE. Forskellen er dog ikke statistisk sikker på et 5 % signifikansniveau. P-værdien er 0,06, og dermed er resultatet ikke langt fra det ønskede signifikansniveau. Korrektionerne giver følgende resultater.

Tabel 12. Den isoleret effekt af forskellige forklarende variable.

Parameter	Resultat pr. DE	
Et ekstra site	-254	***
Bonitetsratio	130	
0,01 ekstra Ha pr. DE	-40,75	***
En ekstra DE	6,74	***

Antal DE havde en positiv effekt på resultatet, hvilket betyder, at de integrerede producenter der havde ca. 90 DE mere end slagtesvineproducenterne, havde en stordriftsfordel, som bliver korrigeret ud af resultatet og over i parameteren DE, og dermed bliver resultatet for de integrerede producenter lavere efter denne korrektion. Korrektionen i resultatet er på 607 kr., hvilket er beregnet ud fra forskellen på 90 DE og parameteren på 6,74.

Blandt de integrerede producenter har en større andel produktion på mere end et site. Dette er ganske naturligt, da de både har en slagtesvineproduktion og en produktion af smågrise fra deres sohold. Når produktionen spredes udover et ekstra site, så falder resultatet med 254 kr. pr. DE. Denne korrektion forbedrede de integrerede producenters korrigerede driftsresultat, da de har flere sites, men denne korrektion er væsentlig mindre end korrektionen for stordriftsfordelene.

Korrektionen for harmoni viser, at antal ha. pr. DE havde en negativ effekt på resultatet. Dette skyldes, at jorden var værdisat til en høj værdi i starten af analyseperioden. Forrentningen på 4 % af jorden gør, at en høj harmoni havde en negativ effekt på resultatet. Slagtesvineproducenterne havde i gennemsnit 0,72 ha. pr. DE, modsat de integrerede producenter der havde 0,69 ha. pr. DE og dermed får de korrigeret mere af den negative effekt væk fra resultat og over i parameteren end de integrerede producenter. Forskellen på -0,03 giver en korrektion af resultatet på 122 kr. pr. DE i slagtesvineproducenternes favør. Bonitetsratio giver ikke den store korrektion, da de ca. har samme bonitet i gennemsnit.

Konklusionen er at slagtesvineproducenterne havde et bedre korrigeret driftsresultat, når der bl.a. korrigeres for stordriftsfordele. De integrerede producenter var i gennemsnit bedre end slagtesvineproducenterne, men det skyldtes, at de integrerede producenter havde stordriftsfordelene og derfor er de dårligere, når stordriftsfordelen bliver korrigeret ud.

Smågriseproduktion

Den første del af analysen beskæftigede sig med problemstillingen om specialisering eller integrering af produktionen. Producenter med sohold og produktion op til 30 kg er en specialiseret produktion. En yderligere specialisering kan foregå ved at sælge smågrisene allerede efter fravæning. Denne produktionsform er ikke så udbredt som produktion af smågrise til 30 kg og derfor er datagrundlaget mindre.

På samme måde som tidligere, analyseres spredningen og gennemsnittet sammenlignes for de to grupper over perioden 2006-2011. Dette er gjort i Tabel 13, hvor forskellene ikke er så store som i de andre analyser. Spredningen var i de første år størst hos 30 kg producenterne, men i de sidste to år var spredningen mindst hos 30 kg producenterne. I nedenstående tabel er gennemsnit og standardafvigelse for hhv. 7 kg og 30 kg producenterne opgjort.

Tabel 13 viser det gennemsnitlige korrigerede driftsresultat over perioden, hvor 7 kg producenterne havde et korrigeret driftsresultat pr. DE på kr. -4.758. Det er stort set det samme som for 30 kg producenterne. Hvilket giver den foreløbige konklusion ud fra gennemsnitstal.

Tabel 13. Udviklingen i det gennemsnitlige korrigerede driftsresultat pr. DE, spredningen på tværs af landmændene indenfor de forskellige år over perioden 2006-2011. Det gennemsnitlige korrigerede driftsresultat over perioden og standardafvigelsen i det gennemsnitlige driftsresultat over perioden er opgjort til højre.

Sohold, 7 kg	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Gennemsnit	Std.afv.
Gennemsnit	-210	-7.999	-7.118	-6.993	-3.443	-2.785	-4.758	2.810
Std.afvigelse	2.709	3.103	3.768	3.149	3.445	3.357		
Sohold, 30 kg.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Gennemsnit	Std.afv.
Gennemsnit	-450	-7.777	-6.790	-6.534	-3.844	-3.214	-4.768	2.522
Std.afvigelse	3.086	3.783	4.056	3.727	3.401	3.269		

Når det korrigerede driftsresultat analyseres vha. regressionsanalyse, korrigeres der for forskellige effekter efter samme princip som i de forrige analyser. 7 kg producenterne havde bl.a. færre sites end 30 kg producenterne og en dårligere jordbonitet.

Tabel 14. Resultatet af regressionsanalysen, hvor forskellen mellem 7 kg og 30 kg producenterne testes.

Resultater	30 kg	7 kg	Forskel	Korrigeret forskel
Korrigeret driftsresultater pr. DE	-4.768	-4.758	10	162

Når der bliver korrigeret for de forskellige effekter, stiger forskellen mellem 30 kg og 7 kg produktion, men forskellen er ikke statistisk sikker. Dette skyldes hovedsageligt, at forskellen ikke er særlig stor i forhold til spredningen, men også at antallet af landmænd med 7 kg produktion ikke er særlig stor. Resultatet af antal sites, bonitetsratio, Ha pr. DE, DE og år er opgjort i Tabel 15, hvor det ses, at der var en negativ effekt af at øge antal sites med en enhed. Bonitetsratioen er ikke signifikant og derfor

har der ikke været en statistisk sikker sammenhæng, men den viser samme tendens som i de tidligere analyser. Derudover viser Ha pr. DE en negativ sammenhæng, og antal DE havde en positiv sammenhæng.

Tabel 15. Den isolerede effekt af forskellige forklarende variable.

Parameter	Resultat pr. DE	
Et ekstra site	-494	***
Bonitetsratio	65	
0,01 ekstra Ha pr DE	-30,25	***
En ekstra DE	8,14	***

Kapitalberedskab

For at dække udsvingene i indtjeningen skal landmanden have et kapitalberedskab. Da producenterne med sohold har større udsving i indtjeningen, skal deres kapitalberedskab være større end det kapitalberedskab de integrerede producenter har. Producenterne med sohold havde en stor nedgang i indtjeningen fra 2006 til 2007, hvorimod de havde fremgang fra 2008 til 2011. Kapitalberedskabet skal dække likviditetsbehovet og derfor lægges afskrivningerne til driftsresultatet efter ejer aflønning. De gennemsnitlige udsving i likviditetsbehovet/-overskuddet var 3.061 kr. pr. DE for soholderne og 1.961 kr. pr. DE for de integrerede producenter. Det anbefales at have et kapitalberedskab der er større end de gennemsnitlige udsving. Hvis kapitalberedskabet skal dække 75 % af udsvingene, skal det være 4.636 kr. pr. DE for soholderne og 2.759 kr. pr. DE for de integrerede producenter.³ For en smågriseproducent med 250 DE giver det et kapitalberedskab på 1,2 mio. kr. og for en integreret producent med 250 DE, giver det et kapitalberedskab på 690.000 kr. Beredskabet bør akkumuleres i de år hvor der er overskud i indtjeningen og placeres i omsætningsaktiver. Kapitalberedskabet bør bestå af en blanding af tilgængelig kassekredit, omsætningsaktiver fra opsparing og lånemuligheder. En konvertering af løsgæld til realkredit kan ikke anbefales, da friværdi i realkredit bør bruges til at optage lån til investering eller opkøb af andre bedrifter, for at udvikle bedriften.

Slagtesvineproducenterne havde mere stabile resultater end de integrerede producenter. De gennemsnitlige udsving i likviditetsbehovet/-overskuddet var 1.809 kr. pr. DE. Dermed var slagtesvineproduktionen den produktionsform, som havde de mest stabile resultater og derfor kan de have det mindste kapitalberedskab. Et kapitalberedskab der kan dække 75 % af udsvingene skal være på 2.556 kr. pr. DE for slagtesvineproducenterne, hvilket giver et samlet kapitalberedskab på ca. 640.000 for en producent med 250 DE.

³ Beregningerne er baseret på et 75 % en-sidet konfidensinterval.

I de seneste år har fordelingen af kapitalberedskabet været omvendt af ovenstående anbefaling. Kapitalberedskabet har været størst hos slagtesvineproducenterne, dernæst kommer de integrerede producenter og dem med det mindste kapitalberedskab har været soholderne. Forskellen mellem kapitalberedskabet hos soholderne, de integrerede producenter og slagtesvineproducenterne har været egenkapitalen, som giver slagtesvineproducenterne et større kapitalberedskab. Det skyldes, at slagtesvineproducenterne løbende har opkøbt jord og værdistigning på jord har givet et større kapitalberedskab. Den deskriptive analyse viser også, at soliditetsgraden var højest hos slagtesvineproducenterne.

Selvforsyning af korn og foder

Landmanden kan udvide værdikæden ved at være selvforsynende med korn og foder. Mange landmænd producerer raps, der bliver brugt som salgsafgrøde i en byttehandel med soja eller færdigfoder. Dette vil også give en indirekte form for selvforsyning. Det samme kan landmanden også gøre med andre salgsafgrøder. Som mål for selvforsyningsgraden opsættes en ratio, hvor bruttoudbyttet fra planteavl deles med foderomkostningerne. Ratioen måler hvor meget marken kan dække af foderomkostningerne.

Analysen foregår som en separat analyse på hver driftsform. Ellers følger analysen samme princip og data som i ovenstående analyse. Det korrigerede driftsresultat pr. DE bliver analyseret ved forskellige niveauer af selvforsyning. Kravet til harmoni er sat ned til 0,1 ha pr. DE for at inkludere producenter med lav selvforsyningsratio.

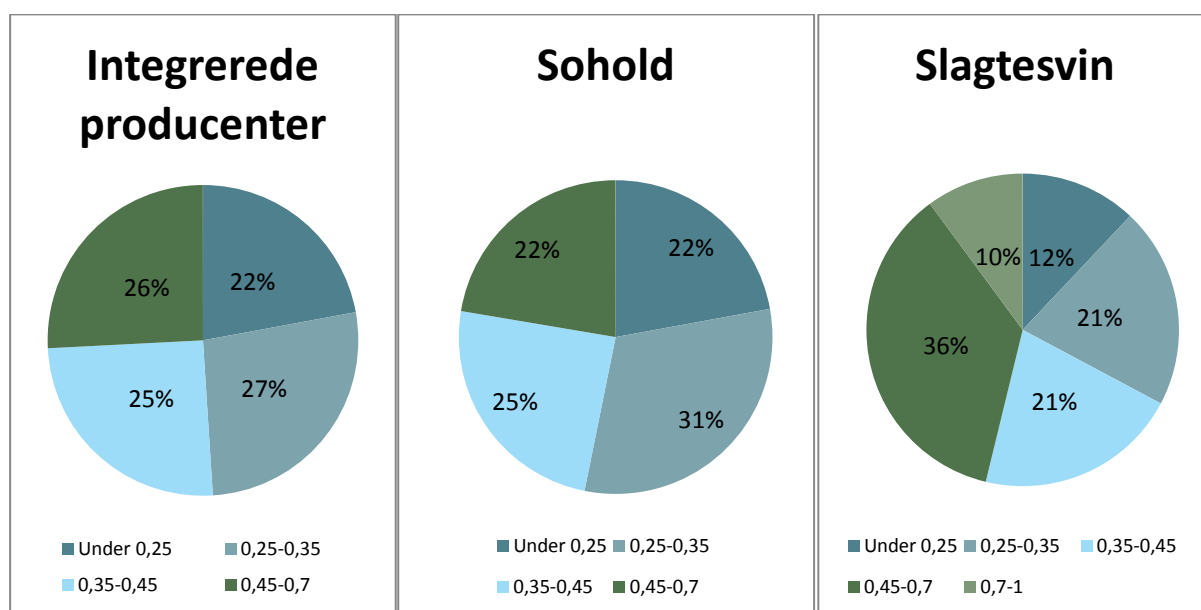
Når det korrigerede driftsresultat anvendes til analyse af selvforsyningsratioen, så ændres forudsætningerne for det korrigerede driftsresultat. En høj selvforsyningsratio indebærer investering i jord, hvilket er mere værdifast end en investering i en svinestald. Af den grund skelnes der mellem forrentningskravet for jord og forrentningskravet for driftsbygning og inventar i denne del af analysen. Forrentningskravet for jord er sat til 3 % og forrentningskravet for driftsbygninger og inventar, er sat til 6 %. For en gennemsnitlig integreret bedrift er ca. 2/3 af kapitalen bundet i jord og 1/3 i driftsbygninger og inventar, se Tabel 3, og derved bliver det samlede gennemsnitlige forrentningskrav ca. 4 %. Den resterende del af landbrugsaktiverne er beboelse, hvilket bliver forrentet med samme krav som jorden. I regnskaberne er fast ejendom ikke opsplittet i jord og driftsbygninger i perioden 2006-2008 og derfor er landbrugsaktiverne for 2006-2008 opdelt ud fra den gennemsnitlige bundne kapital til svineproduktionen i 2009-2011 og forskellen i Ha pr. DE. Se nedenstående formel.

$$\text{Bunden kapital, } Svin_i = \text{Genn. snitlig bunden kapital, } Svin_{2009-11} * \frac{\text{Ha pr DE}_{2009-11}}{\text{Ha pr DE}_i}$$

for $i = (2006, 2007, 2008)$

Den bundne kapital til marken og beboelse er forskellen mellem landbrugsaktiverne og bunden kapital til svineproduktionen. Derved varierer den bundne kapital til svin med Ha pr. DE og resten af variationen i landbrugsaktiverne skyldes op- og nedskrivninger af jorden.

En investering i jord giver ikke et højt afkast, men begrundelsen for at investere i jord er sikkerhed og stabilitet i indtjeningen. Ved hjælp af følgende tabeller analyseres der om gruppen med den høje selvforsyningsratio har et mere stabilt korrigeret driftsresultat end grupperne med den lavere selvforsyningsratio. Selvforsyningsratioen er opdelt i intervallerne under 0,25, 0,25-0,35, 0,35-0,45 og 0,45-0,7, for alle driftsgrene. Der er ganske få producenter med sohold og integrerede producenter med en selvforsyningsratio over 0,7 som er udeladt af analysen. For slagtesvineproducenterne er der dog en mindre gruppe af producenter med en selvforsyningsratio over 0,7 og derfor er der tilføjet et interval med 0,7-1,0, således at slagtesvineproducenterne er opdelt i 5 grupper. Opdelingen giver følgende andele for de forskellige grupper, se figur 2 for illustration af størrelsen af grupperne.

Figur 2: Figuren viser opdelingen af landmænd efter deres selvforsyningsratio. Slagtesvineproducenterne har en ekstra gruppe fra 0,7-1.

Integrerede producenter

De integrerede producenter kan ikke få en større del af værdikæden indenfor svineproduktion. De kan derimod udvide egen produktion af foder og derved opnå en større del af den værdikæde. De integrerede producenter viser følgende resultater. Stabiliteten i resultaterne er målt ved standardafvigelsen og gruppen med den høje selvforsyningsratio havde den laveste standardafvigelse med 1.656 i det korrigerede driftsresultat, hvorimod gruppen med den lave selvforsyningsratio havde en standardafvigelse på 1.800, se Tabel 16.

Tabel 16. Udsving i det korrigerede driftsresultat over perioden 2006-2011 for hhv. integrerede producenter, sohold og slagtesvin opdelt i intervaller ud fra deres selvforsyningsratio.

Korrigeret driftsresultat kr. pr. DE.	Integreret producenter	Sohold	Slagtesvin
Selvforsyningsratio	Std.afv.(2006-2011)	Std.afv.(2006-2011)	Std.afv.(2006-2011)
Under 0,25	1.800	2.652	1.246
0,25-0,35	1.702	2.439	1.374
0,35-0,45	1.741	2.521	1.640
0,45-0,7	1.656	2.376	1.452
0,7-1	-	-	1.690

Gruppen med den lave selvforsyning kan opnå et mere stabilt korrigeret driftsresultat ved at inddrage en større del af værdikæden i form af en højere selvforsyningsratio, men stabiliseringen er ikke stor. De fire grupper med forskellig selvforsyningsratio er beskrevet i Appendiks vha. deskriptiv statistik. Gruppen med den lave selvforsyningsratio er større producenter, og det er en af årsagerne til, at forskellen imellem grupperne ikke er større, da gruppen med den lave selvforsyningsratio har stordriftsfordele, som burde korrigeres ud. Selvforsyningen af korn og foder stabiliserede det primære resultat fra driften for gruppen med høj selvforsyningsratio, men op og nedskrivning af den bundne kapital har givet udsving i forrentningskravet, hvilket opsluger noget af den stabilisering en høj selvforsyning har givet. En supplerende analyse af driftsresultatet, hvor stordriftsfordelen, forskellen i soliditet og antal sites, korrigeres ud, kan sammenligne grupperne med høj og lav selvforsyning, hvor der ikke er strukturelle forskelle mellem dem. Analysen viser, at gruppen med den høje selvforsyningsratio har et højere driftsresultat på 921 kr. pr. DE, hvilket er statistisk sikkert, se Tabel 17.

Tabel 17: Forskellen i driftsresultatet når der er korrigeret for stordriftsfordele, forskel i soliditet og antal sites.

Forskell i driftsresultat kr. pr. DE.	Integreret producenter		Sohold		Slagtesvin	
Selvforsyningsratio	I forhold til gruppen med under 0,25		I forhold til gruppen med under 0,25		I forhold til gruppen med under 0,25	
Under 0,25	-		-		-	
0,25-0,35	264		56		90	
0,35-0,45	670	**	170		194	
0,45-0,7	921	***	104		435	*
0,7-1					1.098	***

Sohold med smågrise til 30 kg

Soholderne er mere specialiserede producenter, som har mulighed for at inddrage en større del af værdikæden både indenfor svineproduktion og foderproduktion. Værdien af at inddrage en større del af svineproduktionen er undersøgt tidligere i notatet og analysen undersøger nu, om de også bør inddrage en større del af foderproduktionen.

Stabiliteten i det korrigerede driftsresultat er igen målt ved standardafvigelsen. En høj selvforsyningsratio hos smågriseproducenten gav også en stabilisering, da standardafvigelsen har været lavere end gruppen med den laveste selvforsyningsratio, se Tabel 16. Stordriftsfordelen og forskellen i soliditet er også korrigeret ud i en supplerende analyse for soholdet. Her er der dog ikke en statistisk sikker forskel i driftsresultatet mellem grupperne med høj og lav selvforsyning.

En høj selvforsyningsratio øgede stabiliseringen i det korrigerede driftsresultat. Når der sammenlignes med inkludering af slagtesvin i værdikæden, bliver konklusionen, at det er bedre at inddrage slagtesvineproduktion end højere selvforsyning af foder for producenterne med sohold, da det giver en større stabilisering og en bedre indtjening.

Slagtesvineproducenterne

Værdien af en større del af værdikæden i svineproduktionen blev undersøgt tidligere, hvor slagtesvineproducenterne blev sammenlignet med de integrerede producenter. Her var der ikke nogen ekstra værdi i at udvide slagtesvineproduktionen med sohold. Nu analyseres værdien af at udvide værdikæden med foderproduktion.

Slagtesvineproducenterne har de største foderudgifter i forhold til de samlede omkostninger. Standardafvigelsen på de gennemsnitlige resultater viser, at gruppen med den høje selvforsyningsratio havde en standardafvigelse på 1.690, hvilket er den højeste, når der sammenlignes med de andre grupper, se Tabel 16. En høj selvforsyningsratio hos en slagtesvineproducent gav ikke en stabilisering, da standardafvigelsen er større end hos gruppen med den lave selvforsyningsratio.

Dette strider imod hypotesen for analysen. En større del af værdikæden gav ikke mere stabile resultater hos slagtesvineproducenterne, men der er en begrundelse for resultaterne. Den største del af forklaringen skyldes smågriseprisen. Smågriseprisen er afhængig af noteringen og foderomkostningerne. Landmændene med en høj selvforsyningsratio er følsomme overfor udsving i foderprisen gennem både smågriseprisen og salgsprisen på deres afgrøder. Ved faldende korn- og foderpriser bliver smågrisene dyrere og indtjeningen fra marken bliver lavere, og omvendt ved stigende kornpriser. Dette giver anledning til større udsving i indtjeningen ved en høj selvforsyningsratio.

I Tabel 18 er smågriseprisen for perioden 2006-2011 opgjort, og ændringen i smågriseprisen er opdelt i ændringen i foderomkostningen og ændring i noteringen på slagtesvin. Den faldende foderpris fra 2008 til 2009 giver en stigende smågrisepris på 37,1 kr. Dog giver den faldende notering et fald i smågriseprisen, således at smågriseprisen samlet set stiger med 5 kr.

Tabel 18. Noteringen og foderprisen i analyseperioden, som forklaring på ændringen i smågriseprisen.

Noteringer og smågrisepriser	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Afregningspris	970	900	1010	950	975	1060
Afregningspris pr. slagtesvin	795	738	828	779	800	869
Smågrisepris	373	325	331	336	347	367
Foderpris	1,08	1,30	1,81	1,28	1,35	1,75
Ændring i smågrisepris		-48	6	5	11	20
Ændring i smågrisepris der skyldes notering		-29,4	46,2	-25,2	10,5	35,7
Ændring i smågrisepris der skyldes foder		-15,4	-35,7	37,1	-4,9	-28
Ændring der skyldes andre årsager		-3,2	-4,5	-6,9	5,4	12,3

Driftsresultatet er igen analyseret hvor stordriftsfordelen og forskellen i soliditet er korrigeret ud. Her viser resultaterne, at slagtesvineproducenterne med høj selvforsyningsgrad har et højere driftsresultat på 1.098 kr. pr. DE, hvilket er statistisk sikkert, se Tabel 17.

Når alle 3 driftsgrene sammenlignes, er det slagtesvineproducenterne som havde de mest stabile resultater, uanset om de havde høj selvforsyning eller ej. Derfor er potentialet for stabiliseringer heller ikke så stort. Da slagtesvineproducenterne bliver kompenseret for stigende foderpriser gennem smågriseprisen, anbefales det ikke at slagtesvineproducenterne er 100 % selvforsynende med foder. En selvforsyningsratio indenfor intervallet 0,45-0,7 giver et mere stabilt korrigeret driftsresultat.

Konklusion

Hvilken ekstra del af værdikæden giver den største værdi?

Konklusionen på hele analysen kan opdeles på de forskellige driftsgrene: sohold med salg ved 30 kg, sohold med salg ved 7 kg, slagtesvineproducenterne og de integrerede producenter.

Producenter med sohold og smågrise op til 30 kg er en specialiseret produktionsform, der har mulighed for at inddrage dele af værdikæden indenfor både svineproduktion og foderproduktion. Analysen sammenlignede disse producenter med de integrerede producenter for at fastlægge værdien af at udvide smågriseproduktionen med slagtesvineproduktion. Resultaterne viste, at der var en statistisk sikker fordel ved integreret produktion med et større korrigeret driftsresultat på 559 kr. pr. DE. De integrerede producenter leverede et mere stabilt resultat over analyseperioden 2006-2011, de havde en mindre spredning på tværs af landmændene i de enkelte år og driftsresultatet var højere i de fleste år. Stordriftsfordelen i smågriseproduktionen var til stede. Resultatet pr. DE stiger med ca. 8 kr. pr. DE og derfor er det vigtigt, at en lille smågriseproducent først udnytter stordriftsfordelene og derefter udvider med slagtesvineproduktion. Dette er i overensstemmelse med en tidligere analyse optimale besætningsstørrelser [4]. Notatet viser, at der er store stordriftsfordele ved udvidelse af produktionen op 2.000 årssøer for en smågriseproducent. Derefter er stordriftsfordelen aftaget til et lavt niveau. Soholdere med smågrise til 30 kg har også mulighed for at inddrage en del af værdikæden fra foderproduktionen. Værdien af sådan en udvidelse opnås gennem en stabilisering af

det korrigerede driftsresultat. Her viste resultaterne at slagtesvineproduktionen stabiliserede resultaterne mere end selvforsyningsgraden af foder.

Producenterne med salg af smågrise ved 7 kg blev sammenlignet med producenter af smågrise til 30 kg, og her var der ikke en statistisk sikker forskel mellem produktionsformerne.

Slagtesvineproducenterne har også en specialiseret produktionsform, hvor der er mulighed for at inddrage en større del af værdikæden indenfor både svineproduktion og foderproduktion. Slagtesvineproducenterne blev sammenlignet med de integrerede producenter for at analysere værdien af, at producere sine egne smågrise. Her var der ikke en større merværdi, da slagtesvineproducenterne havde et større korrigeret driftsresultat på 280 kr. pr. DE, når bl.a. stordriftsfordelen ved integreret produktion korrigeres ud. En udvidelse af foderproduktionen hos slagtesvineproducenterne giver ikke en stabilisering af resultaterne, da smågriseprisen og prisen på korn øger slagtesvineproducenternes følsomhed overfor udsving i foderpriserne. En udvidelse af foderproduktionen øger dog indtjeningen. Når både selvforsyningsgrad og stordriftsfordel tages i betragtning vurderes det, ud fra analyse af den optimale besætningsstørrelse [4], at stordriftsfordelen er størst ved udvidelser op til min. 16.000 producerede slagtesvin. Op til den størrelse vil det være en større økonomisk fordel ved at øge slagtesvineproduktionen end at øge foderproduktionen. Derudover har slagtesvineproducenterne i forvejen de mest stabile resultater.

De integrerede producenter har kun mulighed for at inddrage en større del af værdikæden i form af en udvidelse af foderproduktionen. Analysen viste, at de integrerede producenter har mulighed for at stabilisere det korrigerede driftsresultat ved at udvide deres selvforsyningsratio. Dette kan gøres gennem mere jord eller produktion af højværdiafgrøder som f.eks. raps, frø, sukeroer osv. En høj selvforsyningsratio gav også et højere driftsresultat hos de integrerede producenter, når der korrigeres for stordriftsfordele og forskel i soliditet.

Stordriftsfordelene er også til stede i den integrerede svineproduktion som følge af ovenstående stordriftsfordel i smågriseproduktion og slagtesvineproduktion. Det vurderes at små integrerede bedrifter med under 400 DE kan opnå stordriftsfordele ved at udvide produktionen. Men integrerede producenter med 800 DE og derover bør udvide selvforsyningen af foder for at stabilisere indtjeningen.

Den anbefalede udvikling ud fra analysen er opsummeret i nedenstående tabel.

Table 19. Oversigt over den anbefalede udvikling af bedriftens udvikling, hvor der er opdelt på forskellige størrelse og driftsform.

	Mindste	Mellemste	Største
Sohold	500 årssøer	1.000 årssøer	2.000 årssøer
	Stordriftsfordele	Stordriftsfordele	Udvide med slagtesvin
Slagtesvin	4.000 slagtesvin	8.000 slagtesvin	16.000 slagtesvin
	Stordriftsfordele	Stordriftsfordele	Stordriftsfordele
Integrerede	200 DE	400 DE	800 DE
	Stordriftsfordele	Stordriftsfordele	Højere selvforsyning

Er indtjeningen ved specialiseret produktion høj nok til at dække risikoen?

Samlet set var produktionen af slagtesvin og den integrerede produktionsform de produktionsformer, som gav de højeste resultater over perioden og de mest stabile resultater. Smågriseproducenterne havde de dårligste resultater og de største udsving i indtjeningen. Derfor konkluderes det, at smågriseproducenterne ikke bliver kompenseret for den øgede risiko, som den specialiserede produktionsform giver, når analysen foretages indenfor perioden 2006-2011. Slagtesvineproduktionen er en mere stabil produktionsform, som derimod dækker risikoen ved specialiseret produktion.

De specialiserede producenter af 30 kg grise har især været ramt i denne periode. Analysen kan genoptages om 1-2 år med en længere analyseperiode, for at vurdere effekten af den valgte analyseperiode.

Hvilken relativ størrelse bør kapitalberedskabet have?

Derfor bør producenterne med sohold også have det største kapitalberedskab. Udsvingene i indtjeningen fra smågriseproduktionen blev sammenlignet med de integrerede for at vurdere størrelsen af kapitalberedskabet. Her kan de integrerede producenter nøjes med et kapitalberedskab på 2.759 kr. pr. DE, hvorimod at producenterne med sohold bør have et kapitalberedskab på 4.636 kr. pr. DE. Kapitalberedskabet er beregnet pba. det gennemsnitlige udsving i likviditetsbehovet/-overskuddet. Størrelsen er sat til at dække 75 % af udsvingene. Slagtesvineproducenterne har mere stabile resultater end smågriseproducenterne, og derfor kan slagtesvineproducenterne have det mindste kapitalberedskab.

Hvis en producent med sohold og frasalg ved 30 kg vælger at leje naboens tomme slagtesvinestald, vil antallet af hektar pr. DE falde markant. Da analysen korrigerer for hektar pr. DE, behøver landmanden ikke opretholde samme harmonikrav. Omkostningen ved et ekstra site skal her inkluderes i grundlaget for indgåelse af en lejekontrakt.

Udbyttet fra planteproduktionen svinger fra år til år, hvilket påvirker fremstillingsprisen pr. hkg korn. På tværs af landmænd er der stor forskel i fremstillingsprisen på korn pga. udbytterne, men også pga. forskel i maskinomkostningerne og omkostninger til tørring mv. pga. dårlig rettidighed. Derfor er der

flere parametre, som kan ødelægge den positive effekt af en høj selvforsyning af foder. Af den grund vil fremstillingsprisen på korn blive analyseret nærmere i en selvstændig analyse.

Gearing af egenkapitalen gør prisen på kapital dyrere. Finansieringsomkostningerne er beregnet som 4 % af den bundne kapital og gearingen af egenkapitalen er derved ekskluderet fra analysen.

Betydningen af gearing af egenkapitalen bør analyseres yderligere.

Referencer

- [1] Hansen, B. O.: (2013): Stordriftsfordele i svineproduktion. [Notat nr. 1302, Videncenter for Svineproduktion.](#)

- [2] Sindberg, M.: (2012): Analyse af driftsøkonomien ved hjemmeblanding af foder på slagtesvinebedrifter. [Notat nr. 1210, Videncenter for Svineproduktion.](#)

- [3] Hansen, B. O.: (2011): Økonomi i produktion af egne sopolte. [Notat nr. 1135, Videncenter for Svineproduktion.](#)

- [4] Hansen, B. O., Christiansen M. G. & Udesen F.: (2011): Driftsøkonomisk optimale besætningsstørrelser. [Notat nr. 1111, Videncenter for Svineproduktion.](#)

//FU//

Appendiks

Integreret - deskriptiv statistik af selvforsyningsgrupper

Under 0,25 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	6.386	6.914	8.106	8.416	8.529	9.062	7.936
DE	296	317	388	396	401	420	372
Ha	114	134	152	160	154	156	146
Ha pr. DE	0,41	0,44	0,40	0,41	0,40	0,38	0,41
Bonitetsratio	0,26	0,25	0,26	0,30	0,33	0,39	0,30
Antal bedrifter	39	56	52	59	56	42	304
Bedrifter med et site	19	16	11	15	15	8	84
Andel med et site	49%	29%	21%	25%	27%	19%	28%
Andel hjemmeblendere	38%	41%	29%	39%	45%	43%	39%
Overskudsgrad	16,38	-4,43	-3,28	0,69	11,88	10,11	4,44
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,25	0,24	0,23	0,24
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	70.342	89.019	91.649	101.907	94.180	89.065	90.531
(Mark)Bunden kapital+beboelse	37.677	58.791	58.216	63.630	63.162	57.476	55.906
(Svin)Bunden kapital	32.665	30.228	33.433	38.277	31.018	31.589	34.625
Bruttoudb. Planter	1.621	2.806	2.459	1.897	2.735	2.994	2.431
Foderomk.	-8.832	-11.396	-13.515	-12.014	-12.579	-15.377	-12.317

0,25-0,35 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	6.495	6.515	7.352	6.988	7.384	7.661	7.093
DE	295	296	345	322	341	358	328
Ha	178	175	195	190	196	203	190
Ha pr. DE	0,62	0,60	0,59	0,62	0,60	0,59	0,60
Bonitetsratio	0,33	0,33	0,40	0,41	0,41	0,43	0,39
Antal bedrifter	55	58	66	61	65	65	370
Bedrifter med et site	34	26	22	25	30	28	165
Andel med et site	62%	45%	33%	41%	46%	43%	45%
Andel hjemmeblendere	38%	41%	29%	39%	45%	43%	39%
Overskudsgrad	18,67	0,77	4,02	2,05	12,27	12,48	8,30
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,28	0,24	0,21	0,25
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	94.777	108.228	117.164	134.572	125.801	118.674	117.088
(Mark)Bunden kapital+beboelse	54.107	66.239	73.940	84.871	87.421	80.557	75.079
(Svin)Bunden kapital	40.670	41.989	43.224	49.701	38.380	38.116	42.009
Bruttoudb. planter	2.884	4.419	3.751	3.125	4.301	4.839	3.912
Foderomk.	-8.968	-11.564	-12.784	-12.557	-14.019	-16.707	-12.894

0,35-0,45 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	5.373	5.422	6.294	5.909	7.365	8.157	6.369
DE	249	247	296	272	340	369	293
Ha	169	170	186	185	224	237	194
Ha pr. DE	0,69	0,70	0,65	0,69	0,68	0,66	0,68
Bonitetsratio	0,46	0,54	0,53	0,55	0,55	0,56	0,53
Antal bedrifter	53	70	67	50	56	51	347
Bedrifter med et site	33	33	31	25	23	22	167
Andel med et site	62%	47%	46%	50%	41%	43%	48%
Andel hjemmeblendere	38%	41%	29%	39%	45%	43%	39%
Overskudsgrad	18,45	5,78	4,85	4,28	16,00	15,47	10,39
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,33	0,26	0,25	0,28
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	105.330	122.979	127.790	150.136	133.366	124.575	127.036
(Mark)Bunden kapital+beboelse	64.874	82.816	84.527	101.938	93.843	88.082	85.616
(Svin)Bunden kapital	40.456	40.164	43.263	48.198	39.523	36.492	41.421
Bruttoudb. planter	3.681	5.691	4.754	4.121	5.583	5.940	4.996
Foderomk.	-9.168	-11.332	-12.644	-12.991	-13.703	-16.641	-12.657

0,45-0,7 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	5.199	5.782	6.429	5.872	6.156	7.685	6.043
DE	240	263	301	273	284	352	279
Ha	185	202	222	225	220	256	213
Ha pr. DE	0,82	0,81	0,78	0,86	0,81	0,81	0,81
Bonitetsratio	0,65	0,67	0,77	0,79	0,80	0,78	0,73
Antal bedrifter	76	84	62	44	50	39	355
Bedrifter med et site	40	33	27	22	25	13	160
Andel med et site	53%	39%	44%	50%	50%	33%	45%
Andel hjemmeblendere	61%	64%	53%	73%	74%	69%	65%
Overskudsgrad	19,13	9,24	9,01	5,68	15,74	15,99	12,53
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,37	0,32	0,29	0,33
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	130.865	150.331	163.148	188.669	166.050	155.974	155.988
(Mark)Bunden kapital+beboelse	82.673	101.467	112.722	138.105	119.482	110.067	109.138
(Svin)Bunden kapital	48.192	48.864	50.426	50.565	46.568	45.906	46.850
Bruttoudb. planter	4.827	7.500	6.224	5.530	7.536	7.651	6.483
Foderomk.	-9.031	-11.376	-12.347	-13.232	-14.804	-17.644	-12.445

Sohold – deskriptiv statistik

Under 0,25 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	513	509	549	575	602	636	560
DE	234	240	263	272	279	295	262
Ha	106	103	112	119	117	122	113
Ha pr. DE	0,48	0,45	0,45	0,47	0,46	0,46	0,46
Bonitetsratio	0,37	0,30	0,27	0,27	0,26	0,30	0,30
Antal bedrifter	92	86	90	76	85	69	498
Bedrifter med et site	55	50	44	39	45	34	267
Andel med et site	60%	58%	49%	51%	53%	49%	54%
Andel hjemmeblandere	27%	23%	30%	34%	40%	36%	32%
Overskudsgrad	19,26	-13,45	-5,27	1,88	9,66	8,73	3,43
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,18	0,15	0,14	0,16
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	107.362	112.876	121.716	135.800	131.960	122.665	121.567
(Mark)Bunden kapital+beboelse	53.917	56.454	65.111	78.676	77.722	68.937	66.743
(Svin)Bunden kapital	53.445	56.422	56.605	57.125	54.238	53.728	54.824
Bruttoudb. planter	1.902	2.807	2.435	2.084	2.762	3.387	2.535
Foderomk.	-9.916	-12.283	-15.144	-12.862	-13.907	-16.782	-13.352

0,25-0,35 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	512	511	566	599	588	594	563
DE	228	234	267	275	262	273	257
Ha	144	144	157	164	163	169	157
Ha pr. DE	0,66	0,64	0,61	0,61	0,65	0,64	0,63
Bonitetsratio	0,30	0,33	0,35	0,35	0,37	0,37	0,35
Antal bedrifter	98	109	115	112	122	113	669
Bedrifter med et site	57	51	47	41	50	45	291
Andel med et site	58%	47%	41%	37%	41%	40%	43%
Andel hjemmeblandere	30%	38%	36%	38%	39%	42%	37%
Overskudsgrad	19,11	-8,95	-0,51	4,33	10,72	10,16	5,65
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,20	0,16	0,14	0,17
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	119.303	137.846	140.488	156.190	152.853	147.903	143.090
(Mark)Bunden kapital+beboelse	63.868	80.742	80.522	95.190	96.659	92.715	85.699
(Svin)Bunden kapital	55.435	57.104	59.966	61.000	56.194	55.188	57.392
Bruttoudb. planter	2.997	4.732	3.948	3.175	4.573	4.919	4.085
Foderomk.	-9.998	-12.120	-14.423	-13.422	-14.513	-17.621	-13.788

0,35-0,45 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	462	493	536	485	516	575	511
DE	212	230	257	229	236	265	238
Ha	152	165	181	165	171	193	171
Ha pr. DE	0,74	0,75	0,73	0,75	0,78	0,77	0,75
Bonitetsratio	0,47	0,48	0,55	0,53	0,55	0,53	0,52
Antal bedrifter	91	97	93	84	100	86	551
Bedrifter med et site	58	49	44	47	52	45	295
Andel med et site	64%	51%	47%	56%	52%	52%	54%
Andel hjemmeblendere	38%	38%	37%	39%	44%	48%	41%
Overskudsgrad	22,14	-3,45	2,12	3,58	12,69	12,59	8,22
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,25	0,19	0,18	0,21
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	126.004	148.246	156.004	165.442	166.550	159.828	153.633
(Mark)Bunden kapital+beboelse	67.919	90.745	96.765	110.057	109.258	103.448	98.193
(Svin)Bunden kapital	58.085	57.501	59.239	55.385	57.292	56.379	55.440
Bruttoudb. planter	3.886	6.039	5.305	4.537	6.050	6.505	5.405
Foderomk.	-9.953	-12.121	-14.375	-13.644	-15.421	-18.282	-13.936

0,45-0,7 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal årssøer	405	425	480	421	493	550	459
DE	182	194	222	192	218	255	209
Ha	158	174	201	182	206	222	188
Ha pr. DE	0,90	0,92	0,94	0,97	0,98	0,92	0,94
Bonitetsratio	0,62	0,61	0,67	0,63	0,60	0,61	0,62
Antal bedrifter	98	108	81	62	81	73	503
Bedrifter med et site	62	62	44	36	42	34	280
Andel med et site	63%	57%	54%	58%	52%	47%	56%
Andel hjemmeblendere	53%	50%	51%	52%	51%	42%	50%
Overskudsgrad	21,19	0,02	6,37	4,10	12,83	13,13	9,64
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,25	0,20	0,18	0,21
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	157.240	179.636	206.360	221.998	207.245	192.299	191.081
(Mark)Bunden kapital+beboelse	87.357	111.646	140.036	158.036	140.789	125.958	126.847
(Svin)Bunden kapital	69.883	67.989	66.325	63.962	66.456	66.341	64.235
Bruttoudb. planter	5.136	7.890	7.515	6.246	8.449	8.707	7.299
Foderomk.	-9.797	-12.284	-13.879	-14.051	-15.805	-18.811	-13.788

Slagtesvin - deskriptiv statistik

Under 0,25 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	7.005	6.878	7.514	7.552	7.597	8.236	7.453
DE	204	202	235	235	241	261	229
Ha	74	77	89	95	88	98	87
Ha pr. DE	0,38	0,40	0,40	0,42	0,39	0,39	0,40
Bonitetsratio	0,29	0,27	0,31	0,30	0,33	0,33	0,31
Antal bedrifter	52	62	62	59	64	51	350
Bedrifter med et site	37	46	46	44	48	40	261
Andel med et site	71%	74%	74%	75%	75%	78%	75%
Andel hjemmeblendere	40%	37%	39%	49%	47%	49%	43%
Overskudsgrad	6,44	-3,15	-8,90	-9,63	4,02	3,93	-1,49
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,27	0,26	0,21	0,25
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	63.753	72.997	83.884	100.035	93.476	88.192	84.069
(Mark)Bunden kapital+beboelse	32.669	43.511	54.061	65.888	65.439	61.310	54.525
(Svin)Bunden kapital	31.084	29.486	29.823	34.147	28.037	26.881	29.544
Bruttoudb. planter	1.581	2.447	2.177	1.909	2.301	2.941	2.225
Foderomk.	-8.483	-11.165	-12.606	-11.306	-10.961	-14.093	-11.435

0,25-0,35 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	6.710	7.124	7.963	8.228	8.596	8.815	7.892
DE	195	206	247	257	267	273	240
Ha	113	122	130	133	137	134	128
Ha pr. DE	0,61	0,61	0,55	0,56	0,55	0,53	0,57
Bonitetsratio	0,32	0,27	0,34	0,33	0,38	0,38	0,34
Antal bedrifter	99	105	103	104	103	90	604
Bedrifter med et site	64	62	59	62	60	51	358
Andel med et site	65%	59%	57%	60%	58%	57%	59%
Andel hjemmeblendere	47%	46%	42%	56%	57%	61%	51%
Overskudsgrad	11,79	4,51	-1,76	-3,72	10,19	9,89	4,99
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,33	0,26	0,27	0,29
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	83.355	101.747	104.685	119.367	109.802	109.556	104.805
(Mark)Bunden kapital+beboelse	54.092	72.509	71.962	80.081	80.087	80.203	70.586
(Svin)Bunden kapital	29.263	29.237	32.724	39.287	29.716	29.353	34.219
Bruttoudb. planter	2.784	4.169	3.494	2.764	3.841	4.059	3.513
Foderomk.	-8.524	-10.991	-12.513	-11.434	-12.083	-14.584	-11.644

0,35-0,45 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	6.687	6.419	6.604	7.354	7.460	8.050	7.042
DE	197	188	208	231	232	251	216
Ha	131	131	135	152	145	158	141
Ha pr. DE	0,69	0,73	0,67	0,69	0,65	0,66	0,68
Bonitetsratio	0,47	0,41	0,45	0,46	0,51	0,53	0,47
Antal bedrifter	103	121	104	104	94	85	611
Bedrifter med et site	71	87	72	74	62	56	422
Andel med et site	69%	72%	69%	71%	66%	66%	69%
Andel hjemmeblendere	57%	56%	48%	63%	67%	65%	59%
Overskudsgrad	13,85	4,90	-1,04	-3,31	12,24	13,04	6,26
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,34	0,26	0,27	0,29
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	106.407	133.673	139.346	153.331	135.420	133.208	133.593
(Mark)Bunden kapital+beboelse	73.972	103.082	106.267	116.638	104.306	100.800	99.286
(Svin)Bunden kapital	32.435	30.592	33.079	36.693	31.115	32.408	34.306
Bruttoudb. planter	3.520	5.551	4.719	3.844	5.136	5.409	4.693
Foderomk.	-8.510	-10.913	-11.953	-11.829	-12.937	-15.314	-11.764

0,45-0,7 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	5.950	5.722	6.095	6.926	6.988	7.635	6.495
DE	172	165	191	215	217	236	197
Ha	141	138	151	168	165	173	155
Ha pr. DE	0,83	0,85	0,80	0,81	0,79	0,77	0,81
Bonitetsratio	0,56	0,55	0,59	0,61	0,63	0,61	0,59
Antal bedrifter	181	202	179	162	178	148	1.050
Bedrifter med et site	119	144	124	116	127	106	736
Andel med et site	66%	71%	69%	72%	71%	72%	70%
Andel hjemmeblendere	56%	56%	46%	57%	62%	63%	56%
Overskudsgrad	15,64	12,32	5,07	3,61	16,53	15,27	11,44
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,36	0,33	0,31	0,33
Kr. pr. DE							
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	121.526	144.253	154.642	166.818	156.071	147.736	148.082
(Mark)Bunden kapital+beboelse	84.048	107.469	115.543	122.460	118.595	111.103	107.594
(Svin)Bunden kapital	37.478	36.784	39.099	44.358	37.476	36.633	40.488
Bruttoudb. planter	4.703	7.185	6.388	5.387	6.856	7.153	6.283
Foderomk.	-8.284	-10.767	-11.835	-11.523	-12.708	-15.199	-11.591

0,7-1 selvforsyningsratio	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-11
Antal slagtesvin	5.796	5.711	6.252	6.647	6.526	7.118	6.217
DE	166	165	195	208	205	223	188
Ha	161	166	178	188	192	198	177
Ha pr. DE	0,99	1,03	0,93	0,93	0,95	0,89	0,97
Bonitetsratio	0,71	0,74	0,79	0,67	0,74	0,70	0,73
Antal bedrifter	64	68	45	38	47	32	294
Bedrifter med et site	48	54	36	31	36	25	230
Andel med et site	75%	79%	80%	82%	77%	78%	78%
Andel hjemmeblendere	53%	49%	51%	55%	51%	53%	52%
Overskudsgrad	19,72	18,03	14,60	4,27	19,43	16,18	16,12
Soliditetsgrad (2009-2011)				0,36	0,33	0,29	0,32
	Kr. pr. DE						
Bunden kapital (landbrugsaktiver)	152.773	179.685	185.476	208.202	197.061	179.537	181.160
(Mark)Bunden kapital+beboelse	109.747	138.424	139.572	155.116	153.281	137.502	132.714
(Svin)Bunden kapital	43.026	41.260	45.904	53.086	43.780	42.035	48.447
Bruttoudb. planter	6.784	10.004	8.543	6.927	9.564	9.512	8.558
Foderomk.	-8.189	-10.750	-10.993	-10.888	-11.647	-14.959	-10.849

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 40 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@lf.dk

en del af

Landbrug & Fødevarer

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.